

SINIUM



Tomo
CUARTO

AÑO
VIII

Dirección, Redacción y Administración
Círculo Solidario
Sineu 8 Octubre de 1911

N.º XXI
(104)

Segunda
ÉPOCA

DIMISIÓN MORBÍFICA

DECÍAMOS ayer que la prensa nos enteraba de que, fundada en motivos de salud, había presentado la dimisión el concejal de nuestro Ayuntamiento D. Gabriel Alomar.

La noticia así, escueta, sin modificativos ni explicativos, revela solamente la existencia de una enfermedad. Pero, ¿quién es el morbooso? ¿El dimitente? ¿Su partido?

Si el Sr. Alomar padece una enfermedad, que llamaremos secreta ya que para nosotros es desconocida, al doctor corresponde el diagnóstico y señalar el tratamiento. ¿Resultará remedio eficaz la

dimisión del cargo de concejal? Indudablemente que sí si *ello* es una prescripción facultativa. De todas maneras tratándose del ejercicio de un cargo que consume mucha potencia anímica, está indicado el descanso si el individuo que lo desempeña entra en período morbooso.

Cuando uno no puede cumplir la misión que se le encomienda, si circunstancias *especiales* le impiden, enredan ó entorpecen el cumplimiento de su cometido, si en su organismo se nota anomalía que lleve en sí el gérmen de alguna dolencia que altere sus funciones físicas é intelectuales, no queda más remedio que *batirse en retirada*. El facultativo indaga, examina, prescribe. El enfermo permite, sufre y traga. El régimen prescrito debe acatarse. *O tañer bien las castañuelas, ó no tañerlas.*

Si la enfermedad motivo de la dimisión la sufre el partido en que milita el Sr. Alomar, lo cual admitimos sin ningún reparo, entonces huelga por completo el exámen del licenciado en medicina y cirugía. A tal estado morbooso no le llamaremos nosotros enfermedad secreta como hemos dado en llamar á la que se atribuye al di-

mitente, sinó que la distinguiamos y honramos con el nombre de pública ya que del dominio público es la enfermedad que padece el partido de Font. El organismo de la agrupación política denominada *fogoneva*, tiempo hace que está muy abatido; las amputaciones voluntarias é involuntarias practicadas á tal partido le han restado energía en gran cantidad; hemos visto desaparecer muchos *glóbulos rojos* de su aparato circulatorio y posarse en otro organismo sano, robusto, vital. Iniciado en el partido de Font hace algunos años un período de decadencia, aniquilada su vitalidad y acentuándose de cada día más su abatimiento, admitimos sin reserva alguna la existencia de una enfermedad convertida hoy en crónica que amenaza con un desenlace fatal: el aniquilamiento y muerte subsiguiente del partido *fogoneu*.

Sentados esos prenotandos podemos con firmeza dictar las siguientes conclusiones facultativo-electorales:

Diagnóstico de la dolencia que padece el partido de Font: *Anemia electoral y escrofulismo numérico.*

Pronóstico: *Grave, gravísimo, fatal.*

Tratamiento: *Fricciones con bálsamo tranquilo, infusiones de calaguala y dimisiones.*—R. de la Olla.

Altra volta parla

EN REVENJOLI

Ja'l vos escoltareu be an En Revenjoli, oh insignes pifolers de s'*in-Defensa*. ¡Ell sabeu que toca de punts! Que'l s'escolti també en *Josefino* i que mos digui després aon está es clero enganat i seduit i que se-n vengui á parlar altre vegada d'Agustins convertits, dels consells del Papa i de ressentiments personals. ¡Pobre *Josefino* i quin paper mes trist fa escriguent a *Sa Defensa* i sobre tot escriguent tals doys! ¿Y are no veus *Josefino* que si ton pare ressosstab i te ves mesclat amb aquexa xaranga de pifolers t'encivelleria una bleada que te faria anar de copes?

“Vencís

N'haurem de donar una mica an aqueys anticlericaletxos que no s'aturen de fer bel'lendines demunt es seus paperots, entre'ls quals ja no figura s' in *Justicia* perque, com veureu més avall, ja ha aixamplats es potons. ¡Així hu vejem d'ets altres paperots anticlericals an-e qui solem donar *ventim!* ¡Amén! Com se suposa que més contents mos ferien, sí, en lloc d'acabar ets alens, se convertían i feyen obres de cristiá. Pero ¡bons están ells per ferne! De totes maneres convé comanarho a Deu que'n fassen; i mentres tan que no'n fan, donemlos *vencís* ben a ferir! ¡Vaja idó, anticlericaletxos, parau ses costelletes!—I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI y XII.

¡O voltros de «*Sa Defensa*» de Sineu!—¿Com es que'anau tan lluny d'osques, sense cap ni sentener? ¿An-e quin sant vos encomenáreu per endressar, disapte passat, «un mot an En Revenjoli»? Se veu a la llejo que no vos encomenáreu a cap sant, sinó que vos deixáreu dur de sa passió política, que vos ha fet perdre's *Kirie eleyson*. Parlau de s'«autoritat d'En Revenjoli, i la califiqueu de «dignissima» (¡tantes de gracies p'és compliment!); pero no la vos escoltau gens gens, i tornau a ses mateixes d'insultar i ofendre públicament el Rt. Sr. Econom de Sineu. I sa vostra ceguera arriba a s'estrem de voler justificar es vostros atacs, insults, ofenses i vituperis contra s'Autoritat Esglesiástica de Sineu, dient que en «parláveu baix des punt de

vista purament politic». ¿I tan tapats anau que no veys que ni «baix» de tal «punt de vista, poreu voltros insultar, ofendre ni infamar es Cap de l'Esglesia, posat de Deu per regir aqueixa parroquia, per dirigirvos, fentvos de Pare, Mestre i Pastor, cap al cel? ¿Com no hu veys qu'aixo es sa cosa més desparatada, més irracional, pretenir porer insultar i dir ses mil infamies a s'Autoritat Esglesiástica ab escusa estúpida i desenfreida de que hu feys «baix des punt de vista purament politic»? ¡Ja vos valdrá de poc tal escusa devant es Tribunal de Deu!

I seguíu fent de fiys malcriats i deixats de la má de Deu acusant públicament es vostro Pare, es vostro Mestre, es vostro Pastor, lo Rt. Econom, d'estar afiliat a un des Partits de Sineu, i de que «seu a sa cadira,, «deixant i «consentint,, que «s,escándol», «sa calumnia i s'injuria» fassen de ses seues per dins la vila, i «que's poble fassa flamada», «que venga,, «un nou diluvi», «que surti aquell satánic paperot, monstuo de brutor», «*Mestre Tomeu Ciri*». Voltros ¡o escriptors de *Sa Defensa!* vos teniu per bons catolics; pero ab ses obres no vos hi demostrau gayre; feys tot lo contrari de lo que mana el Papa, que, anys enrera an es catolics que's permetfen censurar i combatre es seus Superior Esglesiásticos, les va dir que pecaven fent aixó, que no hu porien fer; y que, si tenien res que dir d'elle, que'acudisen a la Santa Seu, an es Superiors d'aquell Superiors, i les donassen conte de tot; i la Santa Seu ja hi posaria es remey que pertocás. De manera que voltros ¡o escriptors de *Sa Defensa!* cada vegada que ataca, insultau i malfamau el Rt. Sr. Econom de Sineu, per més que com-e catolics vos figureu tocar ab un dit an el cel, no sou més qu'uns fiys rebel·los de l'Esglesia, uns trapitjadors do ses ordes del Papa; ni'l Papa respectau, sino que'l despreciau; i per aixó vos aplega aquella tremenda sentencia del Bon Jesús, que va dir an ets Apostols: «*Qui vos desprezia a voltros, a mí me desprezia.*»

¡O malanats escriptors de *Sa Defensa*, tapats y cegats pe'sa passió política! Vol dir está en mans dsl Rt. Señor Econom aturar «s'escándol», «sa calumnia,, i «s'anjuria,, dins Sineu? De manera que, si «es poble fa flamada,, i «hi vé un nou diluvi», es just perque'l

Rt. Sr. Econom e-hu vol? ¿Vol dir, si ell volía, res d'aixo hi auria? ¿De manera que tots es sineuers just fan lo que'l Rt. Sr. Econom vol? ¿Voltros també? ¿De manera que totes ses voluntats des vostro Partit no mouen un peu, ni peu, ni cama, ni bras ni lengo que'l Rt. Sr. Econom no'ls ho diga? ¿I teniu cara d'anar a retreure si'l dignísim Rr. Rector d'Inca, «quant se volia propagar sa brutor, dins aquella ciutat, «conseguí» «tayar ses comes an el dimoni,,? I ¿perque hu conseguí aquell Rr Sr. Rector? Perque la gent d'Inca totes ses persones de cara i uys d'Inca, li feren costat. No feren com voltros i com es qui vcs sostenen, que; en-lloc de fer costat an el Rt. Sr. Econom, li feys tota sa guerra que poreu, i, quant vé una Missió, es des vostro Partit mouen de fer balls indecens; i allá ont estaven desterrats es balls d'*aferrats*, un des caporals des vostro Partit réstableix aquells balls de bordell. ¡I llavo teniu cara de dir que'l Rt. Sr. Econom «deixa» i «consent» que «s'escándol arrelí» dins Sineu i «que's poble fassa flamada i que vengui un nou diluvi!» ¿Que'l Rt. Sr. Econom deixá que «sortís aquell satánic paperot» *Mestre Tomeu Ciri*? El Rt. Sr. Econom va fer tot quant poria per aturar tal periodic; pero no hu conseguí perque hi havia gent massa ofesa i botxinetjada p's vostro Partit. Les n'havíeu fetes massa dins es poble i demunt es papers públics: no vos aturáveu de petxucarlos. Per tornavros es jornal, per defensarse de ses vostres ungles i mordales, sorti aquell «paperot». Tot-hom se'n pot queixar i condemnarlo, fora voltros que'l provocáreu; voltros en fóreu es primers responsables. Quant deym *voltros*, volem dir es *caporals* des vostro Partit.

I ¿perque era «satánic» i «monstuo de brutor» aquell «paperot»? Ah! perque s'atreu a signarvos ab so dit, perque vos va tocar es cuyro. De manera que voltros poreu atacar seuvatjement es Cap de l'Esglesia de Sineu i posarlo com un pedás brut, i no deixarli part sana; i ab tot aixó no deixau d'esser uns santets en vida, i es vostro periodic un model y un miray de periodics decents; pero si llavó surt *Mestre Tomeu Ciri*, i se permet dirvosne quatra de fresques, ja es un «satánic paperot, monstuo de brutor» «asqueros», «pudent», «oyós», «infernals», «que

mereix cremar i ventar ses cendres» I tot perque vos pitjà's tazcò a voltros; si l'hagués pitjat en el Rt. Sr. Ecónom, seria estat es primer periodic del mon.

I lo bo es; jo escriptors de *Sa Defensa!* es càrrec gravíssim que feys an En Revenjoli perque no va tenir «un mot per voltros» ni «una parauleta de consol» quant *Mestre Tomeu Ciri* vos feya ballar s'encenay. ¡O angelets de Deu! ¿i com no piulareu? ¿com no acudireu an En Revenjoli a demanarli un «mot» «una parauleta de consol»? ¡E-hu sabia tal volta En Revenjoli que sortis *Mestre Tomeu Ciri*? Qui hu diga, ment tan alta com es! Com, idó, li havia d'ocórrer an En Revenjoli dirvos cap «mot» ni cap «parauleta de consol», si no sabia que vos véssou tan estrets i mal a pler? En Revenjoli está sempre disposat a sortir en defensa de l'Esglesia i de «ses persones esglesiàstiques» que's veguen injustament combatudes. ¿E-hu sou voltros «persones esglesiàstiques» jo escriptors de *Sa Defensa*? No hu porem creure que hu siguen. Si hu fósseu, no tractaríeu el Rt. Sr. Econom de Sineu; no l'insultaríeu, no'l combatríeu a foc i a sanc, així com e-hu feys. ¿Com, ido, no vos presentareu an En Revenjoli a demanarli ajuda, com *Mestre Tomeu Ciri* vos feya ses pessegoyes tan endins?.. Finalment jo escriptors de *Sa Defensa!* vos hem de dir que noltros mos enteram de ses coses de Sineu, no just p'es Sineuers, sino per altres persones esternes, pero que hi han passades temporades, i qu'han tractades ben de aprop ses consciencies, i qu'en saben bé la prima de sa vida de Sineu de part de dins, i que no tenen altre passió que's zel de sa gloria de Deu i de sa salvació de ses ànimes. ¡Així se documenta En Revenjoli de ses coses de Sineu.—(De *La Aurora* d'es dia 30 de Setembre).

¡Es cosa d'assaborir-ho a lo d'en Revenjoli!

Si, pifolers, es convenient, es necessari qu'e-hu assaborigueu a lo que vos diu aquest eminentíssim apologista de l'Esglesia de Deu. ¿No procurau assaborirho? No idó ell parla per voltros, i parla tan clar que sols hi ha s'aygo clara qu'heu sigui tant. Mirau si hi parla que vos diu amb totes ses lletres que anau lluny d'osques, sense cap ni sentener; que sa passió política vos ha fet perdre's *Kirie eleyson*; que estau

cegos; que anau tapats; que preteniu coses, desbaratades e irracionals; que vos escusan estúpida i desenfreadament; que sou uns malanats; que teniu cara per retreure i dir lo que no hauríeu de retreure ni dir; que voltros sou els primers responsables de *Mestre Tomeu Ciri*; que tot'hom se pot queixar de *Mestre Tomeu Ciri* i el pot condemnar fora voltros qu'el provoca-reu; que ataca seuvatjament; que voltros i els que vos fan costat feys tota sa guerra que poreu, insultau i combatu a foc i a sanc es Cap de l'Esglesia de Sineu; que en venir una Missió es des vostro Partit moveu de fer balls indecents; que un dels caporals des vostro Partit restablex els balls de bordell; que feys de fiys malerriats i deixats de la ma de Deu; que vos teniu per bons catòlics, pero ses obres vos desmenten; que feys tot lo contrari de lo que mana el Papa; que son fills rebel·los de l'Esglesia; que son uns trepitjadors de ses ordes del Papa; que no'l respectau a n'el Papa sino qu'el despreciau; que veniu a despreciar el Bon Jesús

¿Que hi parla cl'ó no hi parla en Revenjoli, pifolers? Ale ido, a veure si obriu els uys. Ja veys que no som els des SINIUM que vos feym es sermó. Es en Revenjoli, es àquell valent defensor de sa religió i de la patria devant quí tan voltros com noltros no tenim altre remey que treureremós es capell si no volem passar per uns ases carregats d'orgull.

Una gran acusació

Heu es sa que mos fa *Un Redactor* de s'in-Defensa a s'article titulat *Segon complot* destinat a demostrarmós qu'ell no es ell. Nada menos mos acusa de tenir molta bilis. ¡Vaja una acusació célebre! Aquí hi cau de lo millor aquell adagi que diu: s'ase va dir a n'es porc oreyt. Perque heu de pensar i creure que aquest *que no es ell* quant parla de bilis se dirigex a n'el Sen Llendera i li enfloque aquesta lletenfa: No-n tens gens ni mica a sa teua cara; no ets mes que un tros de quoniam; ets un malanat més dolent que lo que tiren; ets un esturment; cap d'olla; gran canalla; ets s'homo més animal, mes poca cose i no ningú que hi ha hegut en el mon; fume-té i pexetera rematada; carronya; bugadera; infame; covart; no mostres cara; tires sa pedra i amagues sa ma; im-

postor i mes que impostor anima de cadafet; gran bruto; no esperis perdó de Deu; ets mes torpe que una espar-denya i manco que en Rostidet, etc., ¿Que tal? ¿No vos parex que aquest gran pifoler de s'in-Defensa ja comensa a no esser ell? ¿O trobau que are es ell mes què may? ¡De pifoler nostrol! ¡Y com es de que nigú parla de... bilis mes que aquell que n'está soyat!

Advertencia a n'els pifolers

Donau per suposat que noltros sabem i conexem s'autor dels escrits que se publicaren demunt es *Puput* i l'*Ideal* per d'aquesta manera fermós aparexe a n'els uys des públic com-e columniadors tota vegada que atribuim els mencionats escrits a persones que (segons voltros!) no hi tengueren art ni part. Ido be; vos feym a sebre que feys una mala suposició i vos agrairiem que el mos donasseu a conexer a n'aquest sart que escrivía aquells gargays. Meam si mos fereu aquest favor. ¡Heu donau per una cosa tan sabuda!

¿Prudencia ó covardia?

Es no contestar directament i tal com reclama s'article rabiós de s'in-Defensa; es de prudents o de covarts? Noltros pretenim que es de prudents. Si els de s'in-Defensa pretenen lo contrari *allá ellos*.

¿Que mos entenem, pifolers de s'in-Defensa? No estam conformes amb lo que deis a s'article titulat *Segon complot*. ¡Ja es bo de veure si l'heu escrit en moments d'una febre malsana! Que consti. Y que consti que sols es respecte a ses sotanes (siguin dels que siguin) que en sos vostos escrits tant ben envilides mos tapa sa boca. Res-pecte d'alguns punts aximateix feym contes parlarné algún dia.

Es sumari de s'in-Defensa

Es botilenc com casi sempre. N'estam contens entre altres raóns perque mos escusa de una refutació. ¿Quina refutació merexen lo des processament d'en Llull y els gargays, que els pifolers de s'in-Defensa tiren a sa cara d'en Martorell, de l'amo-n Toni, l'amo Senyora i d'altres persones? ¡Ale, pifolers, a dellonar i a jeura!

Xiste

Pifoler Major.—¿No veus que demostres esser més torpe que una es-

pardenya i manco que en Rostidet? (Columna 5.^a de sa darrera Defensa).

Llendera.—Axi ido si jo som més torpe que una espardenyia i no heu som tant com en Rostidet, en Rostidet és més torpe que un que es més torpe que una espardenyia.

En Rostidet.—¡Qué es d'animal es Pifoler Major! ¡Vaja una *corumna* que te en Font!

El Sen Llendera.

Postal alloure

A un des carré *Maió*

¡Ay, de bó! ¿Com cent mil llamps has arribat a afiná que jo... som jo, ¡vaja! que Mestre Llenderola es *Mestre Pep*, *Puepet*, *Pcupito*? ¡Vaje un nas que tens! Pero, no res. Aquest Mestre Pep a ne qui tu aludeis d'una manera tan cotxina te fa a sebra a tu que no l'hi feis gene de po encare que l'hi digueu unes *cosetas tan lletges*.

¡Com es are! ¡Dirli que no toca pilota! ¿Saps que ni han agafadas fort ferm unas ganas rabiosas de creure que per haverla tocada massa es per lo que tu t'has despenjat ab aquest enfilay d'improperis y dois.

Con si m'hi trobás. Estaves assegut a un balancí prenguent le fresca dins es teu corral. Arribá en Rostidet ab so SINIUM y se darrera plana d'ell, te va fer torná vermey, y te va fer torná negre y te va fer es mate x efecta d'un vejigá. A penas el vares tení demunt, te comensá a coure, te cou encar-are y te courá tot es temps que te quedí una miça de vergonya. ¡Saps que ho era de faresta aquella rifada! ¡Saps que trop que ho es delleig es dirli a un *qu'es un embustero* con feran ab voltros y com vos pintava se meva primera postal.

¿Que tampoch toc pilota? ¿Vols l'hi jugá cincuenta duros y ho preguntarem a-n'es teu tío?

Creumé pifolé, gran pifolé; encare que Mestre Llenderola necessite, segons tu, molts píldoras, paperets y cuyeradas per atendra a se seva quebrantada salud, no ho necessita tant com tu i El Sen Llenderina necessitaven un cinapism ecom es que vos ha aplicat es SINIUM. ¿Comprendes?

Y sobre es consej que me donas, dispensa... o no dispensis; pero jo no prenc consejs de mocosos.

Per acabá, una pregunta. ¿Y si a mi San Pera me diu que no tenc cap feina al cel perque oiechi missa fumant, (lo cual es fals) a D. Juan Font y Vidal que l'hi dirá ell que l'oiech xerrant ab en Perico General o ab so qui te a-n'es seu costat, cosa vista y provada per jo y per molts d'altres?

Si per casualidat es *metjes* que te visitan t'ordenan que tornis escriure qualche cosa, aprenné prime. No'n sabs ni brot. Te falta prová totas ses tevas afirmacions. Te falta vergonya per aficarté allá ahon no t'importe. Te falta essé mes llest per doná conseis á nígú. Y te falta, per ultim, molts, pero molts de sous! per comprá.

Mestre Llenderola

Resumen

De faltas que trobá disapte passat es nostro empaquetadó a-n'aquest des carré *maió* que diu a Mestre Llenderola que no's nat per escriure.

2.^a y 3.^a retxa (1).—*Quil*.

6.^a—*Nol—Disapte—Pasat*.

7.^a—*Nol*.

8.^a—*Quies?*

18.^a—Entre *que y pilota*, hi faltan dos interrogants. Y á continuació hi torna faltá s'interrogant.

33.^a—*Pague*.

34.^a—*Li*.

35.^a—*Eu*.

36.—*Li*.

37.^a—*Domes*.

38.^a—Devant y darrera s'*Ah* hi faltan els admiratius.

43.^a—*Oyeseu*.

45.^a—*Te aruxaren*.

10.^a y 11.^a—(De s'altre columne) *Quil*.

14.^a—*Maió*.

Axó sensa contá ses comas y acénts que hi faltan, que son un xinxé.

¿Eh tu? ¿Qui es que no sab escriure, Mestre Llenderola o aquest des carré *Maió* y damés companyeros seus?



(1) De s'article dedicat a Mestre Llenderola.

Dietari de SINIUM

Setembre

Día 9.—A l'ofici de ses Coranta Hores de ses Monjes Concepcionistes que paguen a ca-n Dameto, predica un elocuentissim sermó el P. Roberto, dominic.

Día 10.—Hi ha sessió de sa Junta Municipal per nombrar veterinari. En Francesc Crespi vol que se nombri en Masanet y presenta per axó tres raóns. L'amo-n Toni pren sa paraula y prova que sa primera raó del mencionat Crespi se funda amb una falsedat y que ses altres dues son fluxes de tot. En Crespi no replica y se nombre veterinari de Sineu a D. Antoni Martorell.

Día 11, 12, 13, 14 y 15.—Res que valgui un gafet.

Día 16.—*S'Ultima Hora* publica sa dimisió de retjidor d'en Biel de Son Aulet.

Día 17.—Gran festa a ses Monjes Concepcionistes amb motiu de celebrarse es quart centenari de s'aprovació de sa retgla de Sor Biatriu de Silva.—Es cos de Redacció de SINIUM va solemnizar es sisé aniversari de sa fundació amb un *banquete*. Hi hagué brindis entusiastes de tot.

Día 18, 19, 20, 21 y 22.—Res de particular.

Día 23.—D. Juan Rotger es ordenat de Subdiaca.

Día 24.—Arriba de Palma D. Bartomeu Font. A s'estació l'esperen alguns amics polítics.

—Acaba es mes sense novedat.

Nota: Si haguésem comes cap omisió que mos ho perdonin. Es redactor encarregat des Dietari está malalt y nígú de noltros havia pensat jens a fer aquesta feyna.



TIPOGRAFIA
DE
Hijas de J. COLOMAR

En este establecimiento se confeccionan toda clase de trabajos tipográficos a una y varias tintas.

Encuadernaciones de toda clase
Campana, 2 - PALMA



